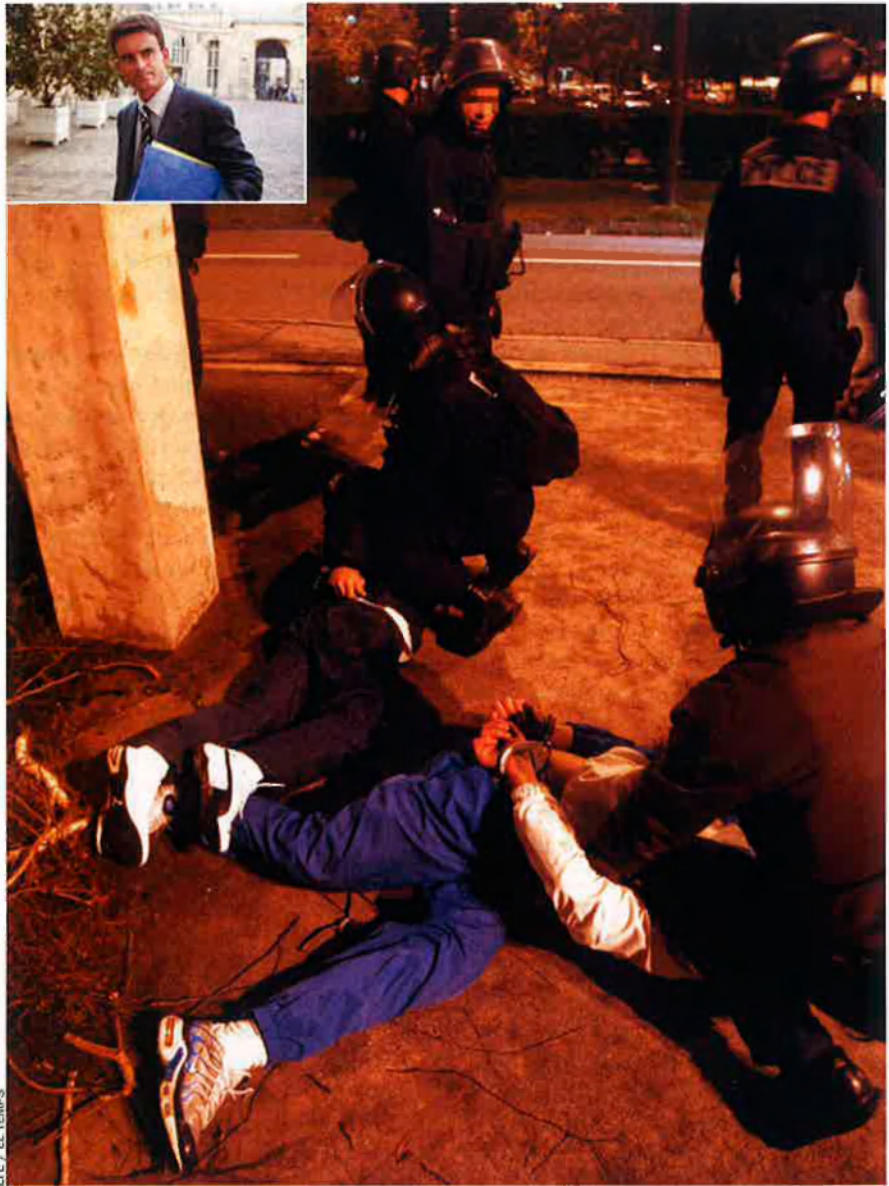

Manuel Valls constata la crisi del 'model social francès'

Durant tres anys va ser el portaveu del llavors primer ministre, Lionel Jospin. La seva és una carrera de fidelitats successives i sinceres. Durant la dècada dels vuitanta i començament dels noranta, Valls era un home de Michel Rocard, el més intel·lectual dels socialistes. Després, quan Rocard es va estavellar, va lligar el seu destí a Jospin, el més incorruptible dels socialistes. Després, quan Jospin..., bé, des de fa temps Manuel Valls està desorientat, com el PS francès, va estar a favor del "no" al projecte de Constitució europea quan es va fer el referèndum dins el partit, però com que va guanyar el "sí", va fer seu aquest resultat i el 29 de maig passat es va trobar de nou defensant una opció perdedora. Ara, amb vista al congrés del PS a Le Mans, dona suport al text de la direcció, però ho fa més per honradesa que per entusiasme. Si avui Valls és una personalitat dins el PS és perquè ell és el seu millor especialista en temes de seguretat, perquè acaba de publicar un llibre titulat *La Laïcité en face* i perquè França viu un moment d'extraordinària i extravagant protesta social de *la banlieue*, aquest suburbi o barriada que s'ha transformat en gueto.

Valls ha estat dels primers homes de l'esquerra francesa a trencar amb "l'angelisme", una tradició que feia que tots els errors o delictes de les classes populars quedessin sempre exculpats a partir de raonaments de causalitat social. Per això, perquè sap que existeix una responsabilitat individual, no ha tingut gaires problemes a acceptar el restabliment del toc de queda pel govern Villepin. "Hem viscut drames i hi ha hagut morts. Per aplicar l'ordre republicà, a vegades, cal utilitzar mesures d'excepció. Aquestes mesures són responsabilitat de l'estat i tenen sentit si només s'apliquen durant un curt lapse i amb l'acord dels diputats i alcaldes". A Évry hi ha localitzat un taller de bombes incendiàries artesanals. "Cap ciutat no es pot considerar al marge d'aquesta mena de pro-

Segons Manuel Valls -a la part superior de la imatge-, "per aplicar l'ordre republicà, a vegades, cal utilitzar mesures d'excepció".

Manuel Valls és l'actual alcalde d'Évry (Essone, França) i diputat a l'Assemblea Nacional francesa. Nascut a Barcelona, té quaranta anys i és, molt probablement, l'únic d'entre tots els que seuen a la cambra baixa que parla correntment el català.

“Hi ha xavals molt joves que, literalment, juguen amb foc. No són conscients que aquell cotxe que fan cremar en un garatge en pot incendiar d’altres”

bleses. A Évry han cremat cotxes i he anat a trobar a gent que han vist com es convertia en fum la seva eina de treball: en un cas, un camió de repartiment, en un altre, el cotxe familiar. Encara et resulta més inacceptable quan descobreixes que els cotxes destruïts són de gent modesta, que ha tardat anys a poder-ne tenir un.”

Els més de sis mil cotxes, centenar d’edificis públics, comerços, etc., cremats a partir del 27 d’octubre ho han estat en bona part per menors d’edat. “Hi ha xavals molt joves que, literalment, juguen amb foc. No són conscients que aquell cotxe que fan cremar en un garatge en pot incendiar d’altres i que pot acabar destruint un habitatge ple de gent. Amb tota aquesta explosió de violència, el que veiem no són únicament unes barriades empobrides sinó tota una part de França que pateix, la dels barris populars, que també és la de la misèria i la discriminació. Tot plegat és conseqüència de trenta anys de segregació social i ètnica. Les polítiques voluntaristes, de dreta o d’esquerra, han fracassat, totes. El que jo anomeno apartheid territorial creix i creix.”

La constatació és terrible per a un país que no deixa de proposar-se com a “model social”, de fer discursos sobre l’“universalisme dels seus valors” i, doncs, de la seva capacitat d’integració. “Estem vivint el fracàs de la integració a la francesa sumat a una crisi social, a una pèrdua de valors i a un augment del comunitarisme. Tot això pot ser fatal per el nostre model republicà. L’ascensor social, la possibilitat de canviar de classe, de progressar, ha deixat de funcionar. Una part de la joventut té com a únic horitzó l’atur, el fracàs escolar i el racisme.”

L’islam, el retorn a la terra dels pares i els avis, a les creences dels avantpassats sovint serveixen d’ideologia de substitució en un món sense utopies i en el qual molts han de viure en un món sinistre. “És veritat que a la *banlieue* hi ha tipus que s’han convertit en veritables

caïds i que dominen un circuit d’economia paral·lela, fet de robatoris i tràfics diversos. Són els caps de bandes de delinqüents molt joves, que ataquen bens i persones, que escampen la por. I enmig d’aquesta por actuen també algunes organitzacions religioses, que aporten reconfort i seguretat. Els poders públics, la República, no és capaç d’ocupar el seu lloc i garantir el respecte a la laïcitat.”

El fet és que els socialistes, amb Jospin al capdavant, no tenien cap solució màgica per frenar la progressiva formació de guetos d’una part de la societat francesa. L’antic primer ministre, en un llibre molt recent, també reflexiona sobre aquesta qüestió, sobre la crisi de la idea de nació i l’aparició d’una nova aristocràcia en una societat que es vol igualitària però que sembla bloquejada, incapaç de reformar-se. “És molt difícil trobar solucions. Amb la dreta podem compartir l’anàlisi o, més ben dit, les constatacions, però proposem vies diferents. Nosaltres sabem que la policia de proximitat, l’ajuda a les associacions de barri, els crèdits dedicats a millorar l’habitatge, les lleis exigint un 20% d’habitatge social en tots els ajuntaments, totes aquestes mesures no eren el remei a tots els mals, però quan la dreta les ha suprimides, el resultat s’ha fet latent.”

És cert. Els focs encara no s’han apagat del tot. Valls sap, però, que els ajuts i subvencions que repartia l’esquerra només ajudaven a sobreviure els que viuen amb moltes dificultats però que en cap cas tornava a posar en marxa el famós “ascensor social”. El que és insuportable és trobar-se que l’Estat francès –en majúscula (no en va és fill de la Revolució, Napoleó i De Gaulle)– ha trontollat de cop amb una colla de menors d’edat sense organització, ni idees, ni bandera. N’hi ha hagut prou amb uns quants litres de benzina per il·luminar totes les carències d’un món.

Octavi Martí
París

CARME PUERTOLAS

El fenomen de l’emigració, als Països Catalans, es troba en un estadi diferent –molt anterior– al que viu l’estat francès. Els que han protagonitzat els aldarulls a la rodalia de París o a Perpinyà no són immigrants, sinó ciutadans francesos –que ja han nascut en territori francès– i descendents –fills o néts– de la generació que va protagonitzar l’emigració. L’esclat de violència, doncs, no es pot atribuir al fenomen de la immigració, sinó a un problema interior de cohesió social, fruit de la incapacitat política per garantir a tots els ciutadans –i especialment a aquests fills de la immigració– la igualtat. Això defensen Mònica Nadal, responsable d’immigració de la Fundació Jaume Bofill, i Gemma Aubarell, directora de programació de l’Institut Europeu de la Mediterrània (IEMed). Les situacions són molt diferents i, per això, és molt improbable que Barcelona, València o Palma visquin un conflicte semblant. Això no treu que pugui haver-hi –com, de fet, ja hi ha hagut– altres enfrontaments derivats del fenomen de la immigració que esclaten per espurnes religioses (la instal·lació d’una mesquita) o economico-laborals (la lluita per un lloc de feina en un context de crisi). I el fet que no